

SUVREMENE KRŠĆANSKE MEDITACIJE

Tomislav Ivančić, *Oče... Upute i predlošci za kršćansku meditaciju*, 2. izd., »Koraci«, Zagreb, 1984.

Drago Šimundža

U naše se doba sve jače osjeća duhovno ozračje. I u našim stranama. Poglavito u mladih. Molitva i meditacija zauzimaju prvo mjesto. Duhovni pokreti, karizmatički val i molitvene skupine daju, iako još uvijek tiho, svoj pečat obnoviteljskom duhu pokoncilskih kretanja. I to, na nov način. Vedro, ponoseno. I suvremeno.

U tom duhu vedrine, ponosenosti i suvremenosti, u žaru molitve i duhovne obnove, prof. dr. Tomislav Ivančić, animator i kateheta mladih duhovno-molitvenih zajednica, piše i meditira, meditira i izdaje kratke priručnike, smjernice i uputstva u novi stil molitvenog života. Dosada je objavio nekoliko takvih knjiga. Mi ćemo se ukratko osvrnuti na drugo izdanje njegova meditativnog prvenca objavljena u biblioteci »Koraci«: *Oče...*

»Ova knjiga — započinje autor — želi povesti u dubine vlastitog bića... želi otvoriti put prema rasterećenju, smirenosti, odmoru i ukorijenjenosti u Bogu i vlastitu srcu« (3).

Meditacije prof. Ivančića polaze od čovjeka, od naše konkretne situacije, od stvarnosti koju u sebi nosimo, od nas: našega tijela i duše. Jer, »meditacija je put do iskustva bitka. Ona vodi u središte bića« (7). No, budući da nas ona ujedinjuje s objektom spoznaje, ona ne samo što nas vodi k Bogu; ona nas, u tom susretu s njim, povezuje i ujedinjuje s Bogom (ib.). U tom smislu Ivančićeve su meditacije i po svome rasporedu, i po svojoj unutarnjoj motiviranosti antro-po-teo-loške. U njima je spontani refleks okrenut dvosmjerno, k Bogu i čovjeku, ali uvijek u istom cilju, zajedništvu, blizini, ujedinjenju.

Autor u svojim uputama o meditacijama i meditiranju uzima u obzir staru mudrost i nova otkrića. I položaj mu je važan, u kojemu se razmišlja; jednako tako početak, tijek i završetak svake meditacije. Sve ima svoje zakone i zakonitosti, vezane uz tijelo i duh, uz životno predanje i religiozno poniranje. Pisac o svemu vodi računa.

Zanimljive su i na svoj način indikativne glavne točke ili teme o kojima se u knjizi meditira: *Čovjek — darovano biće, Bog Otac — stvoritelj, Grijeħ i otuđenje, Isus Krist — spasitelj, Obraćanje i pomirenje, Duh Sveti i zajedništvo, Marija — majka Božja, Uskrsnuće tijela, Živjeti iz vjere*. Odrada, sržne niti našega vjerovanja i bivovanja, ljudski bliske i kršćanski fundamentalne.

Tih devet naslovnih poglavlja tako životno, egzistencijalno, a opet teološki i sudbinski snažno, okupljaju oko sebe široku tematiku ljudske stvarnosti i nade, misli i osjećaja, vjere i života. Autor majstorski u kratkim ekspozicijama i snažnim refleksijama, uvijek refleksno, osobno, promatra i otkriva tajnu čovjeka i svijeta, nutarnje aspiracije bića i religioznu toplinu Riječi. Ponoseno i nadahnuto, teološki i ljudski akceptivno, bira natuknice i navode, misli i poticaje.

Evo, npr., kako teče, poput refleksnog vala u književnoj tehnici »tijeka svijesti«, njegov susret s Bogom: »Ti si, Bože, moj prijatelj. Onaj koji mi dopušta moje 'ne' i moje 'da'. Onaj koji se raduje mojim jutrima, mojim prijateljstvima, mojim susretima. Onaj koji čeka u tišini da položim umornu glavu na njegovo rame. Onaj kome nisu strane moje suze ni moji zanos. Ti si, Bože, neuništiv prostor i onda kad prijatelji odu, otude se, ostare,

umru. Ti si tamo gdje sebičnost ne ranjava iskrene riječi, gdje JA ne okrunjuje ohološću zajedništvo. Učini me zato slobodnim da mogu stajati pred tobom (Ti i ja, str. 45—46).

Taj bliski, intimni ton, prožet nutarnjim doslusima bića, dubokim psihološkim i teološkim nadahnućima, spontano zaokuplja i djeluje. Realističan je, izvorno ljudski, a istodobno je mističan, teološki zrači — religiozno je usmjeren osobnom osmišljenju i otvorenosti Božjeg poticaja, Bogu.

Iako je u knjizi prostorno i tematski najvažniji tzv. *Tekst meditacije*, stvarno je, rekao bih, najvažniji i najbitniji duh Ivančičevih uputa i meditacija. Nije moguće taj duh materijalno »uhvatiti« i riječima ga jednostavno ovdje izložiti. To je nešto što zrači i osvaja, kao intimna duša uspjele pjesme, koju ne možemo definirati.

Ivančičeve meditacije imaju svoj specifični životno-teološki i meditativno-karizmatički okus. Zato su tako privlačne. — Vedro i poneseno, spontano ljudski i kršćanski djeluju.

HRVATSKA GLAZBENA BAŠTINA

Puče moj — staro-hrvatski pučki napjevi iz Splita i okolice, Jugoton, Zagreb, 1984.

Petar Zdravko Blajić

U svibnju 1984. među Jugotonovim izdanjima pojavila se gramofonska ploča, LP — album *Puče moj*. Iako je o albumu ponešto pisano (*Vjesnik*) i usmeno mnogo pohvalna rečeno držim da izdavanje albuma kao značajnog glazbeno-kulturnog događaja ipak nije dovoljno uočeno i vrednovano, pa ni u našoj Crkvi. Sličnu sudbinu doživio je i prvi svezak velikog kulturno-izdavačkog pothvata *Spomenici glagoljaškog pjevanja*. Album *Puče moj* sadrži staro-hrvatske crkvene pučke napjeve iz Splita (Veli Varoš) i okolice (Stobreč, Vranjic, Solin). Napjeve izvode crkveni pučki pjevači iz navedenih mjesta (župa). Pjevače i pjevanje animirao je i gramofonsku ploču realizirao Ljubo Stipišić. Popratne tekstove na omotnici albuma napisali su Jerko Bezić, Nikola Buble i Petar Zdravko Blajić.

Ljubo Stipišić (rođen u Splitu 1938) skladatelj, melograf i zborovođa (piše pjesme i slika), u svom umjetničkom djelovanju prošao je više faza i, rekao bih, sazeo je do uočavanja zaista pravih vrijednosti glazbene kulture svoga naroda i sredine u kojoj djeluje. Mnogo ranije nego je klošlo do snimanja ovog albuma Stipišić je po otocima, mjestima splitske okolice i Dalmatinskoj zagori snimao narodno blago: pjesme, priče, poslovice, napjeve, koje je držao da su pred nestankom. Taj ga je put neminovno morao dovesti i do crkvenih pučkih napjeva po našim župama. Najprije se približio solinskim crkvenim pjevačima koji su kao zajednica bili gotovo pred nestankom. On im je probudio interes za njihove stare napjeve, učinio je da se ponovno okupe u većem broju i da se prisjete barem nekih svojih tradicionalnih crkvenih pjesama. (Od jednog dijela tih pjevača formirao je »klapu« »Pivači Salone« za stare svjetovne napjeve i s njima nastupio s velikim uspjehom na dvama *Omiškim festivalima* i na više koncerata u raznim mjestima.) Na sličan način je okupio i crkvene pjevače u Stobreču. Dio pjevača iz *Okteta DC*, koji je Stipišić dvadesetak godina vodio i s njim postigao velike uspjehe, pjevao je i u crkvenom zboru u Vranjcu. Župa Sv. Križa u Velom Varošu u Splitu